

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 214. Abolutè & universim necessarium non est ut imposita
satisfactio ante sacramentalem absolutionem impleatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Ratio posterioris partis est, tum quia similiter oratio & elemosyna non definit esse satisfactoria, ex eo quod pro defunctis fiat. Tum quia iustus à Confessario talem vel talem orationem, elemosynam, seu aliam poenitentiam facere pro defunctis, non ideo definit ex opere operato satisfacere pro seipso. Ut enim n. 2603. dixi ex sancto Thoma, *opus quod facit ex injunctioe Sacerdotis, dupliciter valet poenitenti. Uno modo ex natura operis, id est ex opere operantis. Alio modo ex viclavium, id est ex opere operato.* In dicto vero casu valorem operis sui ex opere operantis sic applicat defunctis, ut valor ejusdem ex opere operato maneat sibi, utpote quem pro arbitrio suo alienare non potest.

CAPUT CCXIII.

Poenitens, antequam sit justificatus, pro peccatis suis satisfacere potest, dummodo deposuerit affectum ad mortale peccatum, operaque satisfactoria faciat corde contrito, & satagente per opera illa amissam Dei gratiam recuperare.

611 **A** Lysiodorensis 4. p. Summae, cum quibusdam aliis Veteribus, censuit iterandas poenitentias quacumque extra statum gratiae factas. Rationem dat S. Antoninus 3. p. tit. 14. c. 20. §. 2. *quia in hoc concordant omnes, quod satisfactio facta in mortali, sicut nec alia opera, valent in foro Dei ad tollendum, vel minuendum debitum poenae pro peccatis, ad quod ordinatur omnis satisfactio.* Similia habet S. Thomas Supplem. q. 14. a. 2. Et 4. ad Annibaldum dist. 22. a. 2. ad 3. ubi propterea dicit, quod *pars satisfactoria facta in mortali oportet quod iteretur.* Eo quod, ut dixerat dist. 15., ne sublato quidem peccati obice reviviscat. *Non enim potest reviviscere quod vita caruit.*

612 Ipsemet tamen S. Doctor Supplem. q. 14. a. 2. ad 3. satis insinuat, imò articulo isto tertio ad 2. aperte declarat, se id intelligere de satisfactorie facta cum affectu peccati mortalis, vel quae non fit corde contrito, satagenteque per satisfactionem illam se disponere ad reconciliationem cum Deo. Neque enim ea quae fit ante Spiritum sanctum inhabitantem, sed per fidem & gratiam Spiritus sancti moventis cor poenitentis ad reconciliationem cum Deo, est opus planè mortuum, sed vivum, non vità perfectà, sed inchoatà, prout imperfecta contritio & confessio facta corde contrito in ordine ad absolutionem, per quam demum peccatorum obtinetur remissio, gratiaeque justificantis infusio. Quemadmodum enim imperfecta contritio & confessio effectum suum ex opere operato sortiuntur accedente absolutione; ita & similiter satisfactio à Confessario injuncta, cordeque contrito ante absolutionem peracta. Neque enim frustratoriam esse, sed fructuosam, praxis Ecclesiae, tam veteris, quam modernae, demonstrat. Si enim satisfactionem taliter factam Ecclesia censeret, & olim censuisset frustratoriam, eam ante absolutionem fieri olim non jussisset, nec modo subinde juberet. Id autem olim frequenter jussit, sicut & hodie jussit de causis subinde juberet.

613 Quemadmodum igitur imperfecta contritio & confessio, corde contrito per fidem & gratiam Spiritus sancti moventis facta ab homine nondum justificato, non est opus planè mortuum, sed vivum, taliterque confitens & contritus non est omnino mortuus, sed vivus, vità proximè dictà (juxta illud Augustini serm. 8. de verb. Dom. secundum Math. *quare confiteris in accusatione ipsius tui? quare confiteris, nisi quia ex mortuo vi-*

us factus est? ita etiam satisfactio ex fide & gratia excitante, &c. non est opus mortuum, sed vivum, & factum ab homine, qui non est omnino mortuus, sed vivus modo dicto: nec est opus frustratorium, sed utile ad salutem, & congruè merito. Distinguemus quippe esse vitam duplicem, unam per gratiam Spiritus sancti cor moventis & excitantis; alteram per gratiam Spiritus sancti inhabitantis, Pius V. & Gregorius XIII. declararunt per Bullam, quà articulos vulgò Bajanos proscripterunt.

Nec obstat Apostolus 1. Cor. 13. dicens, *si distribueris in cibis pauperum omnes facultates meas, charitatem autem non habueris, nihil tibi prodest.* Talis enim reverà charitatem habet, si non habitalem, saltem actualem. De qua Apostolo sermone esse, constat ex eo quod poenitentiam nondum reconciliato haud dubie prolinit, non solum orationes, elemosynas, lacrymas, gemitus, jejunia, aliisque opera bona, quibus se disponit ad reconciliationem cum Deo; sed & actus fidei, spei, & initials dilectionis Dei, tamquam fontis omnis justitiae, contritionisque inde conceptae, sicut & ceterorum actuum, quibus peccatorem ad gratiam justificantem disponit Tridentinum docet iell. 6. c. 6.

Non obstat etiam ratio S. Thomae supra, *non potest reviviscere quod vità caruit.* Tum quia satisfactio, de qua agimus, non omnino vità caruit. Tum quia ad hoc ut effectum suum operetur ex opere operato, non est necesse quod reviviscat, sed solum ut superveniente absolutione vivificetur vità perfectà, quae jam vivit vità inchoatà; eo utique modo quo confessio, & imperfecta contritio. Siquidem confessio, imperfecta contritio, & satisfactio (per subsequentem affectum peccati mortalis non mortificata) superveniente absolutione (cum qua moraliter unijuntur, velut partes materiales cum formali, unumque cum ipsa faciunt Sacramentum, sicut materia & forma compositum unum) vivificantur vità perfectà per gratiam sanctificantem, quam ex opere operato simul cum eadem absolutione producent. Hoc modo intellige quod Catechismus Romanus ait: *necesse est ut is qui Deo satisfacit, jussus sit & Dei amicus.*

Illud tamen verum est (in quo Veteres concordant) quod satisfactio, sive ante, sive post absolutionem, facta cum affectu ad mortale peccatum, non valet in foro Dei ad tollendum debitum poenae pro peccatis, uti nec oratio, nec elemosyna sic facta. Tamen non omnis satisfactio taliter facta, iteranda sit, juxta S. Thomam citatà q. 14. a. 9. ad 3. eò quod (inquit) *aliquae satisfactiones sunt, ex quibus manet aliquis effectus in satisfactoribus, etiam postquam actus satisfactoris transiit, sicut ex jejuniis manet corporis debilitatio, & ex elemosynarum largitione substantia diminuitur. Et sic de similibus. Et tales satisfactiones in peccatis factae, non oportet ut iterentur. Quis quantum ad hoc quod de eis manet, per poenitentiam Deo acceptae sunt. Et sic valent in foro Dei ad tollendum debitum poenae. Satisfactiones autem, quae non relinquunt aliquos effectus in satisfactoribus, postquam actus transiit, oportet ut iterentur, sicut orationes, & alia hujusmodi. Actus autem inferior, quia totaliter transiit, nullo modo vivificantur, sed oportet ut iterentur.*

CAPUT CCXIV.

Absolutè & univèrsim necessarium non est ut in postea satisfactio ante sacramentalem absolutionem impleatur.

Tamen enim graviorum criminum rei, sicut unum dùm veteris Ecclesiae disciplinam, regit:

lariter non prius absoluebantur, quam satisfactio-
nem canonicam, magna saltem ex parte, imple-
visent, ut constat ex dictis cap. 15. & seqq. Ita
res disciplinae fuit, quae & antiquitus varia fuit, &
ab Ecclesia iustis de causis mutari potuit, uti re-
vera mutata est, tacito saltem consensu. Hodier-
na quippe disciplina est, ut verè poenitentibus an-
te impetam satisfactionem absolutio ut plurimum
impendatur. Nec hoc reprehendi potest, cum nul-
la lege, vel autoritate, vel ratione offendi possit,
satisfactionem absolutio esse necessariò præmit-
tendam ex institutione Christi, vel ex natura hu-
jus Sacramenti; imò oppositum constat ex dam-
natione hujus propositionis Petri de Oïma à Six-
to IV. & Concilio Complutensi: non peractâ pœ-
nitentiâ, contentes absolvendi non sunt, nec non
ex damnatione sequentium propositionum ab A-
lexandro VIII.

Ordinem præmittendi satisfactionem absolutio-
ni induxit, non polita, aut institutio Ecclesiae, sed ip-
sa Christi lex & præscriptio, naturâ rei ipsam
quodammodo dictante.

Per illam praxim morè absolvendi, ordo pœni-
tentiae est inversus.

Conjectura moderna, quoad administrationem
Sacramenti Poenitentiae, etiam si eam plurimorum
hominum sustinet autoritas, & multi temporis
distantiâ confirmet; nihilominus ab Ecclesia non
habetur pro usu, sed pro abusu.

4618 Denique hanc propositionem: executio pœni-
tentiae, seu satisfactionis impositae, necessariò ex in-
stitutione Christi, ac invarianti naturâ Sacramen-
ti, ita prærequiritur absolutio, ut aliqui absolu-
tio non sit valida, nisi ejusmodi satisfactio prius
completa fuerit: Facultas Patiensis damnavit ut
temerariam, & hereticam, & à Sixto IV. contra
Petrum de Oïma, illiusque sequaces prædamnata.
Profectò validam esse absolutioem ante pœni-
tentiam satisfactioem, Tridentinum supponit, dum
sect. 6. c. 14. poenitentiae partes illo ordine enu-
merat: contritio, confessio, absolutio, satisfactio,
non quidem pro poena aeterna, quae vel Sacramento,
vel Sacramento voto, unâ cum culpa remittitur.
Aperiè quippe supponit, ante satisfactioem, Sa-
cramentum jam validum esse & fructuosum, ut
potè quo poena aeterna unâ cum culpa remittitur.

CAPUT CCXV.

Confessarius poenitentem obligare potest ad sa-
tisfactionem ex parte, vel ex toto implendam
ante absolutioem, dum id ipsius curationi
spirituali iudicat expedire.

4619 Tametsi enim veterem disciplinam universim
instaurare, non sit privatorum hominum,
sed Summorum Pontificum, vel Conciliorum
Generalium; nihilominus eum Christus de tem-
pore implendae satisfactionis nihil præceperit; nec
Ecclesia universim jubeat poenitentem absolvi an-
te peractam satisfactioem; nec absolutioem
usque ad eam peractam differri prohibeat; nihil
est quod prohibeat Confessarium id facere, dum
curationi spirituali poenitentium rationabiliter ju-
dicat id expedire. Quod profectò rationabiliter
judicat, quando merito timet poenitentem, nunc
absolutum, facile relapsurum, nisi terretur dilatio-
ne absolutioem, & interim iustus peragere opera
laboriosae satisfactionis, tandem ad se reversus,
gravitatem peccati, emendationisque necessitatem
agnoscat. Ego (inquit Arriaga de poenit. disput.
38. n. 39.) dicere possum, me multoties cum ali-
quibus juvenibus hoc remedia usum, & feliciter
illud mihi successisse.

Id etiam rationabiliter judicat, dum poenitens
impositam sibi satisfactioem, post acceptam ab-

solutionem, non semel neglexit, ut absolutioem
dilatioem compatiatur dicat amplius non negligere.
Idem est dum merito timetur neglecturus.

Id denique rationabiliter judicat, dum, sive ob
frequentem, festinum, & facilem relapsum, sive
aliam ob causam ipsi hinc & nunc merito suspecta est
sufficiens contritio poenitentis. Tunc enim necesse
est ut eam diligenter exploret, non solum atten-
dendo ad confessionem poenitentis, & ad verba
promittentis (absque ullo fructu sæpius facta)
sed & ad fletus, & lachrymas, & opera corrigentis.
Alias enim merito dicere potest cum Grego-
rio: *Confessum verba quid sunt aliud nisi folia?*
& subterere, veram poenitentiam non ex foliis,
sed ex fructibus emendationis, & satisfactioem
cognosci, prout multis argumentis demonstratum
est supra.

Nequis verò existimet, præsentem assertionem
esse singularem, legat, si lubet, Cardialem de
Lugo de poenit. disp. 14. sect. 10. ubi commu-
nem esse dicit Theologorum doctrinam, quod
possit Confessarius aliquando obligare poenitentem,
ad implendam poenitentiam ante absolutioem. Quod
tamen non posse facere per modum vindictae & pu-
nitionis, potest saltem facere per modum medicinae,
quando iudicat id esse necessarium, vel utile pœni-
tentiae, ex eo quod solet facile omittere poenitentias
postea sibi impositas, vel ut Confessarius certus sit de
poenitentia impleta, vel ob alios fines. De eadem
communi doctrina testatur Joannes Bosco Theol.
Sacram. p. 3. disp. 7. de Sacramento Poenit. sect.
4. conclus. 11. n. 198. pro ea nominatim referens
Suarez, Reginaldum, Fillium, & Bonaciam.

Denique quod absolutio usque ad peractam
poenitentiam differri possit, etiam ad exploran-
dam poenitentis contritioem, idque expediens
sit, dum poenitens in eadem sæpè peccata relap-
sus est, docet novissime Natalis Alexander Theol.
Dogmat. & Moral. to. 4. l. 2. c. 6. a. 6. regulâ 4.
per totam.

CAPUT CCXVI.

Abolutioem sacramentalis naturae exponitur.

Exposita materia, seu partibus materialibus Sa-
cramenti Poenitentiae, exponenda superest for-
ma ejusdem, videlicet absolutio, quae, ut Tri-
dentinum definit sect. 14. c. 6. *quavis alieni,*
divini utique, benefici sit dispensatio, tamen non
est solum nudum ministerium, vel annuntiandi E-
vangelium, vel declarandi remissa esse peccata, sed
ad instar actus judicialis, quo ab ipso (Sacerdote)
velut à Judice, sententia pronuntiat.

Itaque absolutio est sententia definitiva remis-
sionis peccatorum, à legitimo Ministro prolata
super poenitentem, ritè contritum & confessum.
Consistit in his verbis: *Ego te absolvo à peccatis*
tuis, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus san-
cti. Amen, prout habetur in Rituali Romano.
Unde dici non debet (ut aliqui dicunt) *ab omni-*
bus peccatis tuis. Quia Rituale reformatum su-
stulit vocatam omnibus. Non enim Sacerdos ab-
solvit ab omnibus venialibus: cum nec omnia
poenitens confiteatur, rarissimeque habeat affe-
ctum ab omnibus de puratum. Dicit etiam non de-
bet, à peccatis tuis contritis, confessis, & obliis.
Quia ly *contritis*, intellectum de contritione per-
fecta, malè additur: cum sufficiat contritio im-
perfecta. Illa verò, *confessis & obliis*, superflua
sunt. Quia ly *confessis* satis significatur per circum-
stantiam consignificantem. Reliqua verò peccata
quae diligenter cogitanti non occurrunt, in univer-
sum eadem confessione inclusa esse intelliguntur, ait
Tridentinum sect. 14. c. 5. Et idèd Romana
Ffff 3